

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Vasario-February 26 d., 1975 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Kaina 15c

48

GRAIKIJA IŠARDĖ KARININKŲ SAMOKSLĄ

AMERIKA VĖL PARDUOS PAKISTANUI GINKLUS, NORS INDAI PROTESTUOJA

WASHINGTONAS. — Amerikos vyriausybė pirmadienį oficialiai paskelbė, kad 10 metų galiojės draudimas parduoti Indijai ir Pakistanui ginklus, atšaukiamas. Pakistanas tuoj išreiškė savo pasitenkinimą dėl tokios politikos, tačiau Indijos vyriausybė pasiuntė Washingtonui griežtą protestą. Indijos ambasadorius Amerikoje T. Kaul sušaukė spaudos konferenciją, kurioje apgailėstavo Amerikos elgesį, kuris prives prie ginklų lenkynių ir pakenks Amerikos-Indijos santykiams, o taip pat sutrukdys pagerinti santykius tarp Indijos ir Pakistano.

Valstybės departamentas paaiškino, kad ateityje ginklai Pakistanui ar Indijai bus parduodami už pinigus. Nors Indija teoretškai irgi gali pirkti JAV ginklus, šis uždraudimo atšaukimas palies daugiausia Pakistaną, nes Indija savo ginklus perka iš Sovietų Sąjungos arba pati gamina namie.

Pakistano premjeras Ali Bhutto pareiškė, kad Indijai nėra ko bijoti ginklų uždraudimo atšaukimo, nes Pakistanas neturi intereso pakeisti strateginį jėgų balansą. Valstybės departamentui pareiškė Robert Anderson pasiškinimo spaudai, kad Amerika neplanuoja būti didesnio masto ginklų tiekėju šioje pasaulio dalyje. Ginklai nebus duodami skolon ar išsimokėjimui. Pakistanas turės gauti ginklų savo saugumo sustiprinimui.

Naujasis Amerikos ambasadorius Indijai William Saxbe jau buvo pakeliamas į Indiją, kai atėjo žinia apie ginklų embargo atšaukimą. Jis gavo instrukciją iš valstybės departamentu kol kas į New Delhi nevažiuoti, bet pasilikti Bangkoke, Tailandijoje. Saxbe pareiškė spaudai, kad jis rekomendavo neparduoti Pakistanui ginklų, tačiau nesugebėjo įtikinti savo viršininkų valstybės departamente. Dabar jam lieka naują Amerikos politiką remti.

Tuo pačiu metu, kai buvo paskelbta nauja Amerikos ginklų politika, į Indiją su delegacija atvyko sovietų gynybos ministeris maršalas Grečka tartis apie Indijos ginklavimo problemas.

Ragina kinus susitaikinti

MASKVA. — Sovietų Pravda vedamajame vėl ragina Kiniją siūlyti konkrečius, pozityvius žingsnius, kurie išspręstų užsienėjų Kinijos - Sovietų Sąjungos ginčą dėl valstybių sienos. Sovietai esą nekalti dėl santykių pablogėjimo. Maskvos pažiūros į tuos santykius nepasikeitusias.

Pravda cituoja Brežnevo pareiškimą lapkričio mėn. Mongolijoje, kur jis pasakė, kad sovietai nestato jokių sąlygų santykių su Kinija pagerinimui. Kartu Grežnevas atmetė Kinijos statomas sąlygas — atitraukti nuo sienos sovietų karines jėgas. Pravda rašo, kad sovietai neturi Kinijai jokių teritorinių reikalavimų, tačiau nepriima ir Kinijos tvirtinimo, kad sienos atsiradusios neteisėtu sutarčių pasėkoje.

IŠ VISO PASAULIO

MIAMI. — Kubos pabėgėlis Luciano Nieves, 43 metų, žinomas Fidel Castro režimo priešininkas, buvo nušautas ligoninės automobilių kieme šešiais šūviais.

WASHINGTONAS. — Sekretorius Kissingeris tarėsi su Kipro graikų vadu Glafkos Clerides apie Kipro problemas. Pasitarimuose dalyvavo ir paskretorius Joseph Sisco. Kipre, tuo tarpu, susirinko 49 asmenų turkų seimas ir davė priesaiką.

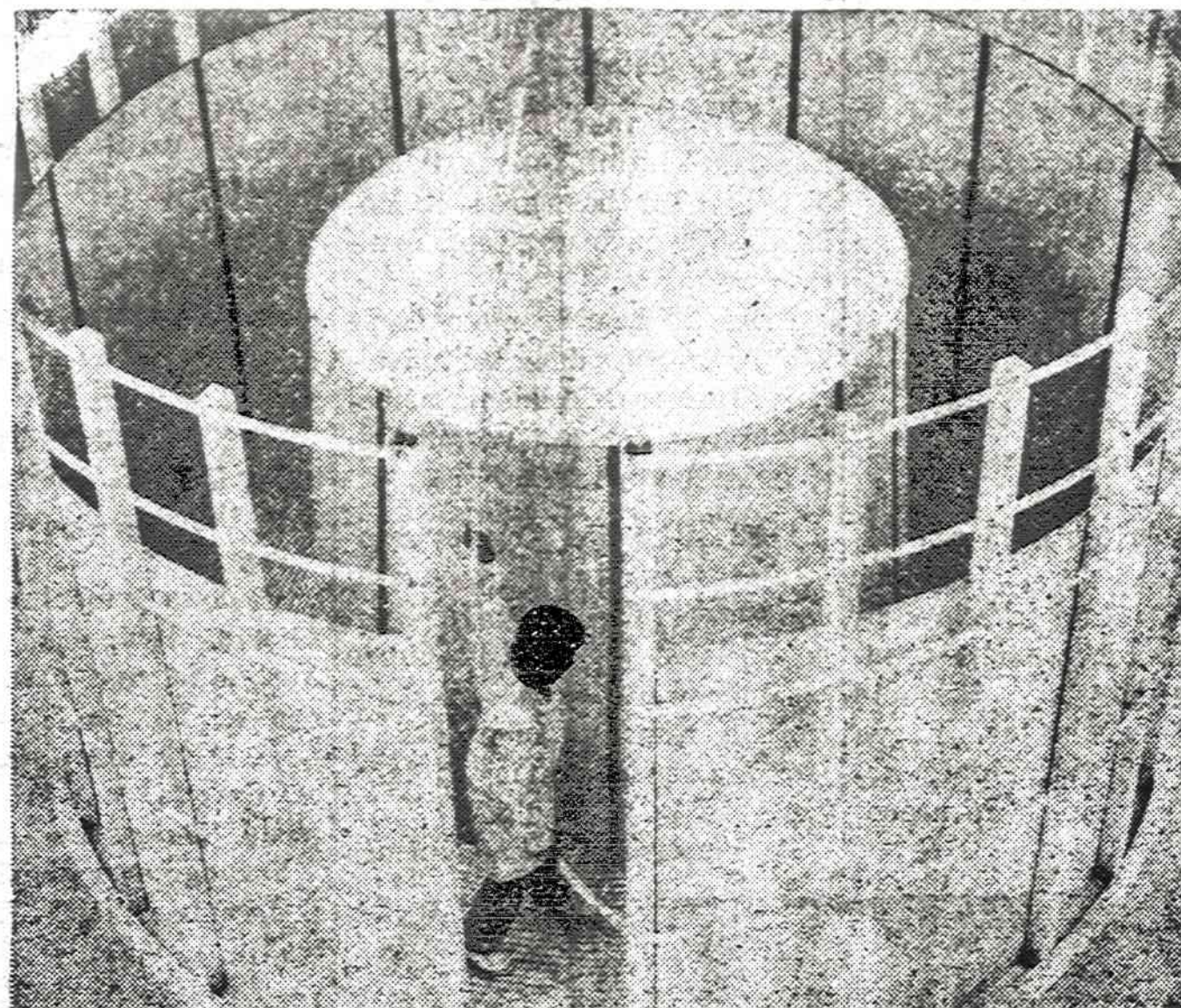
QUITTO. — Ekvadoro naftos gamyba buvo amerikiečių bendrovių sumažinta, kai vyriausybė nesutiko padidinti bendrovių pelno. Sumažinimas gali privesti Ekvadorą atpiginti naftą, nes valstybės biudžetui gresia deficitas. Sumažinta gamyba priverstė pasitraukti iš pareigų gamtos turtų ministrą admiralą Gustavo Jarrin, kuris reikalauja nacionalizuoti Amerikos naftos bendrovių turtus Ekvadore.

NEW YORKAS. — Olandijos konsulate New Yorke buvo sušaukta spaudos konferencija, kurioje ir reporterių klausimus atsakinėjo Olandijos princesė Christina ir jos sužadėtuotis kubietis Jorge Guillermo. Vestuvės įvyks birželio 30 d. Utrechto katedroje, Olandijoje. Jaunikis atvyko į Ameriką 1960 metais, jo tėvas yra gydytojas, o motina vienu metu buvo Kubos aukščiausio švietimo ministrė.

ROMA. — Italijos emigracijos konferencija, kuri tęsis visą savaitę, buvo atidaryta Romoje, užsienio reikalų ministerijos suaruosta. Italija yra davusi pasauliui daugiau emigrantų už kitas tautas. Vien Amerikoje gyvena apie 15 mil. italų kilmės amerikiečių. Šiuo metu užsieniuose gyvena 6 milijonai italų emigrantų. Ekonominė krizė Vakarų Europoje priverstė namo grįžti apie 50,000 italų, kurie dirbo Vokietijoje, šveicarijoje ir kitose Vakarų Europos šalyse.

ČIKAGA. — Demokratų partijos vadovybė Čikagoje jau pasirinko kandidatą mirusio kongreso nario John Kluczynskio vieton. Tai lenkų kilmės John Fary, demokratas Springfieldo legislaturės narys. Be jo buvo dar keturi kandidatai; visi lenkų kilmės, nes Kluczynskis atstovavo lenkų apgyventam Čikagos rajonui.

ADDIS ABABA. — Šimtai eritrejiečių, kurie bandė sugrįžti, suklimui prasidėjus, į savo provinciją, liko pakelyje, nes kariuomenė užblokavo kelius. Daugelis bijo grįžti atgal į Adis Ababą ar kitus Etiopijos miestus.

ITT Cable-Hydrospace įmonėje darbininkas žygiuoja ratu, vyniodamas pusiau užbelgtą povandeninį telefono kabelį, kuriame yra 41 plieno viela, apdengta variu ir apvyniota polietileno medžiaga, kuri nepraleidžia elektros.

Mirė Bulganinas

MASKVA. — Nikolajus Bulganinas, buvęs Sovietų Sąjungos premjeras, mirė 79 metų. Įsijungęs į komunistų partiją nuo jaunių dienų, Bulganinas buvo baissiosios "čekos" narys, slaptos milicijos karininkas. Vėliau jis vadovavo Maskvos elektros gaminių fabriku, buvo Maskvos burmistras, Rusijos federacijos premjeras, o nuo 1938 iki 1941 m. Stalino buvo paskirtas vicepremjėru. Karo metais jis buvo vyriausio armijos politruko. Po karo Stalinas jį paskyrė gynybos ministru.

Chruščiovas padarė Bulganiną premjeru 1955 m. ir kartu su juo važinėjo po užsienius, kaip "B ir K" komanda, demonstruojanti vyriausybės ir partijos "kollektivinį valdymą". Chruščiovas 1958 m. pats pasiėmė ir premjero vietą, o Bulganiną pažemino iki banko direktoriaus, o dar po kelių mėnesių išsiuntė jį į Stavropolio provinciją ekonominės tarybos direktoriaus vieton. Bulganinas buvo pašalintas iš politbiuro, nes jis išėjo prieš Chruščiovą su keliais kitais ir pralaimėjo. Chruščiovas Bulganiną apkaltino, kad jis susidėjęs su buvusiu premjeru Malenkovu, Kaganovičium, Molotovu ir Pravdos redaktoriu Šepilovu. Visi jie buvo nustumti nuo valdžios lovio. Po kiek laiko tas pats likimas ištiko ir Chruščiovą, kurį jo buvęs premjeras pragyveno 4 metais.

Mirė D. Juknevičiūtė

Vasario 25 d. rytą po sunkios vėžio ligos Detroito mirė aktorė, režisierė, menininkė Dalka Juknevičiūtė-Simoliūnienė. Naujų bendradarbių dr. Sauliaus Simoliūno žmona. Šį šeštadienį ji būtų turėjusi 40 metų. Dalka Juknevičiūtė buvo gabi aktorė, taip pat režisavusi ne vieną brandų spektaklį. Ji baigė Goodman Teatros studiją ir Čikagos Meno Institutą. Dirbo dail. Valeskos studijoje. Vėliuotė bus laidojama Čikagoje.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Čikagoje mirė 77 metų juodųjų islamo išpažinėjų vadas Mohammad.

Maskvoje milicija suėmė septynis žydus, kurie demonstravo prie Lenino Bibliotekos, reikalaujanti vizų važiuoti į Izraelį.

Vienoje suvažiavę naftos valstybių ministrai nutarė palaikyti tas pačias naftos kainas, kurios buvo nustatytos gruodžio mėn. — po 10.12 dol. už statinę.

Paryžiuje Viet Congo delegacija pasiskundė, kad Pietų Vietname dar dirba 25,000 amerikiečių karinių patarėjų ir trenerių. Amerikos vyriausybė teigia, kad Vietname yra apie 1,000 patarėjų ir tiekimo tvarkytojų.

Nors 20 kongreso narių žadėjo vykti į Pietų Vietnamą, daugeliui atsisakius, vyks tik 5 Atstovų Rūmų nariai. Kiti tvirtina, kad turi daug darbo kongrese ir negali važinėti. Tarp važiuojančių yra didelė Vietnamo karo ir paramos Vietnamui priešininkė Bella Abzug.

Žymus Filipinų žurnalistas, buvęs karštas prezidento Marcos rėmėjas, Primitivo Mijares, išbėgo iš Filipinų ir paprašė Amerikoje politinės globos.

Vakar Indijos valdžia pavirtino šeiką Abdulą Kašmiro provincijos vyriausybės galva. Daug metų šeikas kovojo už Kašmiro nepriklausomybę ir jam buvo draudžiama Kašmire gyventi. Daug laiko jis praleido kalėjimuose, kol nusprendė susijungti su Indija ir uždaryti savo "plėbiscito partiją".

Ispanijos spauda skelbia, kad Ispanijos vyriausybė pareikalavo iš Amerikos uždaryti dvi karines bazes: Torrejon ir Moron aviacijos bazes. Sutartis dėl tų bazių pasibaigia rugpjūčio mėn. Kitos dvi bazės: Polaris povandeninių laivų — prie Rotos ir Zaragoza aviacijos bazė galės toliau Ispanijoje pasilikti.

Sekr. Schlesingeris apie Kambodiją

WASHINGTONAS. — Gynybos sekretorius Schlesingeris TV programoje "Issues and Answers" pasakė, kad Kambodija pakilius į komunistų nagus, jei kongresas nepatvirtins 222 mil. dol. lėktuvai gabena amuniciją tai karinės paramos. Kambodijos praradimas būtų katastrofiškas Amerikos užsienio politikos pralaimėjimas. Indokinijos praradimas Amerikos pažadus sukompromituoja Viduriniuose Rytuose, Kinijoje ir daug kur kitur. Niekas amerikiečiams daugiau netikėtų.

Sekretorius negalėjo atsakyti į klausimą, kada Pietų Vietnamas galės gyventi vienas pats, be Amerikos paramos. Daug priklausytų nuo Kinijos, Sovietų Sąjungos ir Šiaurės Vietnamo politikos, pasakė Schlesingeris.

NICOSIA. — Kipro turkai sudarė savo zonos laikiną seimą, kuriame yra buvę Kipro seimo nariai, profesinių organizacijų atstovai, iš viso 49 asmenys.

Generolas Aleksandras Maig, NATO karinių jėgų vadas, turi ir Bruselyje daug priešių, kurie spaudai pranešė, kad Maig galėtų jam padaryti nemalonumų. Gen. Maig nemėgsta, nes buvo Nixono Baltųjų Rūmų štabo viršininkas.

SAUGUMAS SUĖMĖ 40 KARININKŲ BANDŽIUSIŲ NUVERSTI VALDŽIĄ

ATENAI. — Graikijos saugumas suėmė tris generolus, 12 pulkininkų ir 25 kitų laipsnių karininkus, įtariamus organizavus pirmadienio perversmą, kuris nepavyko. Suimtyjų tarpe daugiausia jaunesnio amžiaus karininkų, kurie liko ištikimi buvusiai karinei diktatūrai, nuverstai prieš 7 mėn. Perversmo numalšinimas praėjo be kraujo praliejimo. Gynybos ministeris Evangelos Averoff pirmadienį paskelbė, kad "keli atgalios nedarantieji kvailiai" bandė suorganizuoti sukilimą prieš demokratinę vyriausybę.

Lėktuvai gabens į Phnom Penhą ryžius

WASHINGTONAS. — Philip Habib, valstybės sekretoriaus asistentas, pranešė senato komitejui, kad nuo antradienio Amerikos transporto lėktuvai pradės gabenti į apsuptą Kambodijos sostinę ryžius ir kitą maistą. Per 30 dienų numatoma pristatyti 17,500 tonų ryžių. Šis oro tiekimas kainuos 180,000 dol. kasdien. Todėl vyriausybė ragina kongresą padidinti Kambodijai skirtą paramą dar 22 mil. dol.

Departamento asistentas nupiešė senatoriams labai desperatišką Kambodijos valdžios padėtį. Visi keliai į sostinę yra perkirsti ir net Mekongo upe jau nepraplaukia tiekimo laivai. Jei lėktuvai gabena amuniciją tai miesto gyventojams gresia maitos stoka, o lėktuvams skrendant su ryžiais, tuštėja amunicijos sandėliai ir mažėja vilčių kada nors komunistus nuo miesto atmušti. Habib pareiškė, kad neskiriant naujų sumų, amunicija pasibaigs už mėnesio, o maistas — apie birželio mėn.

Prieš artilerija kasdien apšaudo prie Mekongo upės esantį Neak Luong miestą ir kariuomenės be laivyno bazę. Pranešimai kalba apie Kambodijos laivyno karių maištą. Kareiviai atsisako plaukti Mekongo upe, nes trys laivai nusunkdo užplaukę ant komunistų minų ar apšaudomi nuo krantų komunistų karių. Mūšiuose 24 mylios nuo Phnom Penho žuvo ir vienas generolas, karinės mokyklos viršininkas gen. Hem Pao.

Policija sulaukė Henry Fordą

LOS ANGELES. — Ford Motors bendrovės prezidentas Henry Ford buvo šeštadienio naktį sustabdytas eismo policijos netoli Santa Barbara, Kalifornijoje. Jis buvo apkaltintas vairavimu girtame stovyje. Kartu su Fordu automobilyje buvo 35 metų graži mergina, modeliuotoja iš Grosse Pointe, Mich., kur didelius rūmus turi ir Henry Fordas. Panelė Kathleen DuRoss nebuvo išgėrusi ir policija ją palaido, o Fordas išbuvo keturias valandas nuovadoje ir užmokėjo 375 dol. užstato.

Niekas nežino, ką Fordas darė Santa Barbara apylinkėse. Blogiausia, kad jo žmona Christina Ford yra išvykusi į Nepalį, kur ji dalyvauja Nepalio karaliaus vainikavimo iškilmėse.

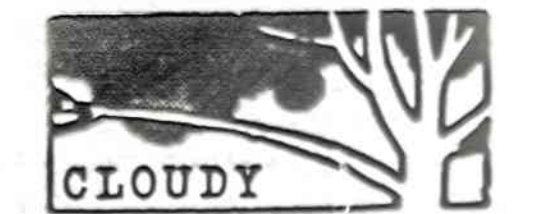
Nepatikrintomis žiniomis, perversmą organizavo Atėnų šarvuotųjų mokykla, parašutinininkų apmokymo centras Aspropyrgos ir 2-trojo armijos korpuso štabas Kozante.

Šarvuotųjų mokykla Goudi, Atėnų priemiestyje, dalyvavo ir 1967 m. balandžio 21 d. "revoliucijoje", kaip ją vadino buvusieji karinės diktatūros nariai. Kariuomenėje yra dar daug karininkų, kuriems nepatiko karinės diktatūros pakeitimas dabartine valdžia. Kariuomenėje pradėtas valymas, buvusios valdžios šalininkų suimtinėjimai irgi sukėlė nepasitenkinimą kariuomenės eilėse. Vyriausybė negalėjo visiškai sugriauti kadro ir todėl perkėlimus ir atsargon paleidimus vykdė gan pamažu, už ką vyriausybę kritikuoja kairosios partijos. Po šio bandymo sukilti ta kritika dar pagyves.

Daug graikų jaunimo pasidavė karinės valdžios įtaigėjimui, kad tik karinė valdžia išgelbėtų Graikiją iš komunizmo. Daug kam nepatiko demokratinės valdžios leidimas komunistų partijai atvirai veikti.

Karininkai nepatenkinti ir Graikijos politika Kipro atžvilgiu. Karinė diktatūra pati pasitraukusi, kad atėjusi civilinė valdžia suvienytų visą tautą karui su Turkija. Tačiau vietoje karo civilinė valdžia nuolaidžiai priimanti visus turkų iššūkimus ir tuo pastatanti graikus į gėdingą padėtį. Turkams okupavus be kovos dalį Kipro salos, daug graikų nacionalistų linke pritariti karininkams, kurie reikalauja griežtesnio valdžios pasipriešinimo turkų agresijai.

Gynybos ministeris Averoff pripažino, kad karinei diktatūrai pavyko per savo valdymo laikotarpį "išplauti smegenis" jaunesniems graikams, nors daugumas jaunimo diktatūros nerėmė. Jaunųjų karininkų tarpe ir kariūnų tarpe yra daug karinės diktatūros šalininkų, kuriems nuosaiki dabartinės vyriausybės politika atrodo nepakankamai griežta ir garbinga.

Saulėta, dieną 35°, naktį 25°. Saulė teka 7:32, leidžiasi 6:36

VIENOJE IŠ CHICAGO LITUANICOS TUNTO KAZIUKO MUGĖS DIRBTUVIŲ

P. Hofmanas baigia lietuvišką koplytstulpį. Algio Puro nuotr.

jausias skantes kandidatės: Lisa Chiapetta, Loreta Mikėnaitė ir Dainė Kerelytė.

Adjutantė tolimesnę sueigos eigą perduoda sesei Danutei Petkūnaitėi. Su atidumu ir nuosirdumu ji veda dainų ir pačių kernaviečių kūrybos pynę (dalyvauja sesės M. Pociūtė, D. Petkūnaitė, Dovilė Užalytė, D. Radzevičiūtė ir K. Likanderytė). Kartu su sesėmis keliaujame į tolimąją tėvynę, prisimename Vasario 16-tosios prasmę,

suvirtiname ryšius su visame pasaulyje išsibakšyta lietuvių tauta.

Ne vienai ir ašara išsprūsta. Baigiant sueigą, "Lietuva brangi" randa graudų atgarsį kersaviečių sielose, nes visos žinome: nesvarbu, kur begyventume ir kiek kitus kraštus bevertintume, su Lietuva ir tauta mus riša amžina gintarinė juosta, kurios nei laikas nei kasdienybė nenutrauks.

CLEVELANDO NERINGOS TUNTO ŽIDINIETĖS PRIE LIETUVIŠKŲ VAZŲ, PARUOŠTŲ KAZIUKO MUGĖI

Clevelando Kaziuko Mugė įvyks kovo 22 d. V. Bacevičiaus nuotr.

Ilgokai užtrukusiam pasitarime buvo apsvaistytas įvairių reikalų, kaip Seserijos naujosios patyrimo laipsnių programos, spaudinių leidimas, knygos Lietuviškoji Skautybė spausdinimas, manomo kvietimo akivaizdinio LSS Tar. Pirmijos posėdžio ir k. klausimai.

II.15 apsilankė Brolijos Vyriausias Skautininkas v. s. P. Molis ir LSS Tarybos narė s. R. Molienė. Vėl buvo apsitarta įvairiais reikalais.

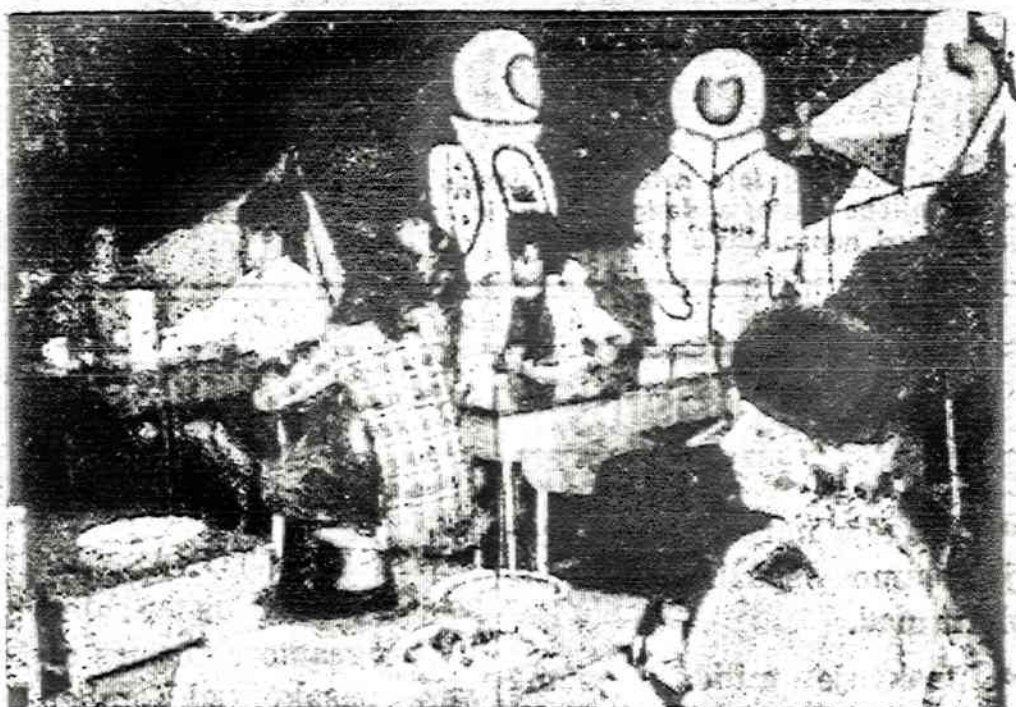
Prieš tai kelerių metų tarpe v. s. A. Saulaitis daug kartų įvairiais sąjungos reikalais nuvažiuodavo į New Yorką, į Worcesterį ir kitur apylinkėse.

II.28—III.2 Los Angeles rajone įvyks skautų vadovų bei skautininkų sambūris — pasitarimai, lyg atšviežinimo užsiėmimai, kurie ruošiami skautininkų ramovės iniciatyva; į juos jau seniai pakviestas dalyvauti ir v. s. A. Saulaitis.

★ Pirmasis J. Vaičiūnienės

VEIDAI IR DARBAI

★ Tradicinė visų Chicago tuntu mugė įvyks kovo 2 d. 10 val. ryto Jaunimo Centre. Litanicos tuntu skautai ir jų skautai rikiuojasi pagrindiniam Jaunimo Centro koridoriuje 9:45 val. Rikiuotė tvarko ps. R. Strikas. Jaunesnieji skautai ir bebrai rikiuojasi didžiojoje salėje draugovėmis ir laivais. Rikiuotė tvarko s. J. Liubinskas. Mugės atidarymas 10 val. Mugės komentantas j. b. ps. J. Jovarauskas.

TADA, KAI LAIKO ŽODŽIAI KALBEJO APIE ASTRONAUTUS

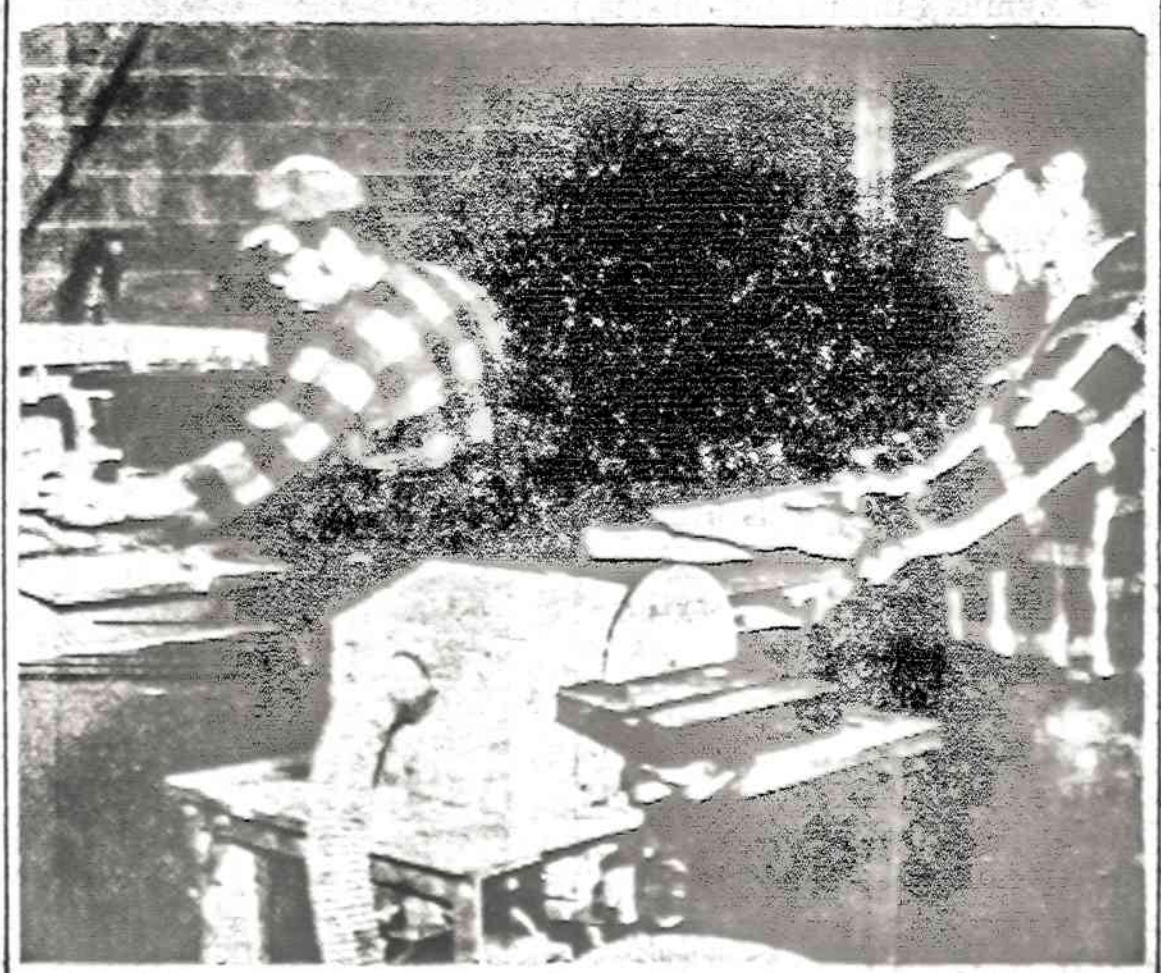
svečiai kavinėje vienoje iš buvusių Chicago Kaziuko Mugių. G. Plačo nuotr.

Tėveliai ir visi skautų ir skautininkų draugai kviečiami apsilankyti mugėje, kur veiks kavinės, valgyklos, žaidimų kambariai. Galima bus įsigyti įvairių medžio dirbinių ir t. t. ir t. t.

Viską sunku apsaityti ne tik keliais, bet ir keliais šimtais žodžių. Visi kviečiami ir visi laukiami Kaziuko Mugėje šį sekmadienį.

Nepamirškime, kad pradžią 10 val. ryto. Atėjusieji 4 val. p. p. jau randa tik šlavikus. Koresp.

★ Tarybos Pirmininko būstinėje. Po staigios ligos beveik visiškai pasveikęs LSS Tarybos pirmininkas v. s. A. Saulaitis Oakvilleje, Conn., II.9 aplankė LSS Tarybos vicepirmininkas v. s. A. Samušis ir Seserijos Vyriausias Skautininkė v. s. L. Mikėnienė.

ISITEMPE SKAUTININKAI TALKINA JAUNIESIEMS BROLIAMS, BESIRUOŠANTIEMS KAZIUKO MUGĖI

Kairėje — s. Liudas Ramanauskas, dešinėje — v. s. Jonas Pironis. Algio Puro nuotr.

vyklavietės savininkai nuvežė sunkvežimiais seses ir baidares 10 mylių nuo stovyklos. Pavalgėm skanius pietus ir išplaukėm pasroviui atgal į stovyklą. Teko matyti daug naujų, įdomių ir savotiškų gamtos grožybių. Tikrai buvo puiki proga lavinti skautišką budrumą!

Suėjusios paskutinę energiją, pagaliau pasiekėm stovyklą. Nuvargusios, pavalgėm vakarienę (dėka mūsų šeiminių Egles Giedraitytės ir Daivos Petukauskaitės), linksmai padainavom prie laužo ir tuojau griuvom į guolius.

Kitą dieną teko skautėms jodinėti, tai ne tik pečiai nuvargavo nuo irklavimo, bet ir kojos nuo jojimo! Vėliau po pietų dar sykį išplaukėm 4 mylias. Šį kartą visos geriau irklavo ir daug mažiau atsimušdavom į krantą arba į vandens lėlijas.

Sušlapusios, suvargusios, bet linksmai nusiteikusios sesės grįžo namo, kartu parsiveždamos giedrią nuotaiką ir skautišką dvasią.

S. Gruzdytė

Naujas Pilėnų tuntininkas Ilgametis Pilėnų tuntu tuntininkas ps. V. Staškus, vadovavęs tuntu virš 7 metų, sausio 26 perdavė pareigas naujam tuntininkui sk. vyčiui ps. fil. Romui Vasui.

Naujasis tuntininkas yra baigęs Cleveland State Universitetą su labai aukštais įvertinimais (Magna cum laude). Jis yra revizorius (accountant) dviejuose įmonėse. Nuo jaunų dienų aktyviai dalyvauja Pilėnų ir Clevelando skautų eilėse, yra viso skautiškojo jaunimo mėgiamas vadovas.

(sk)

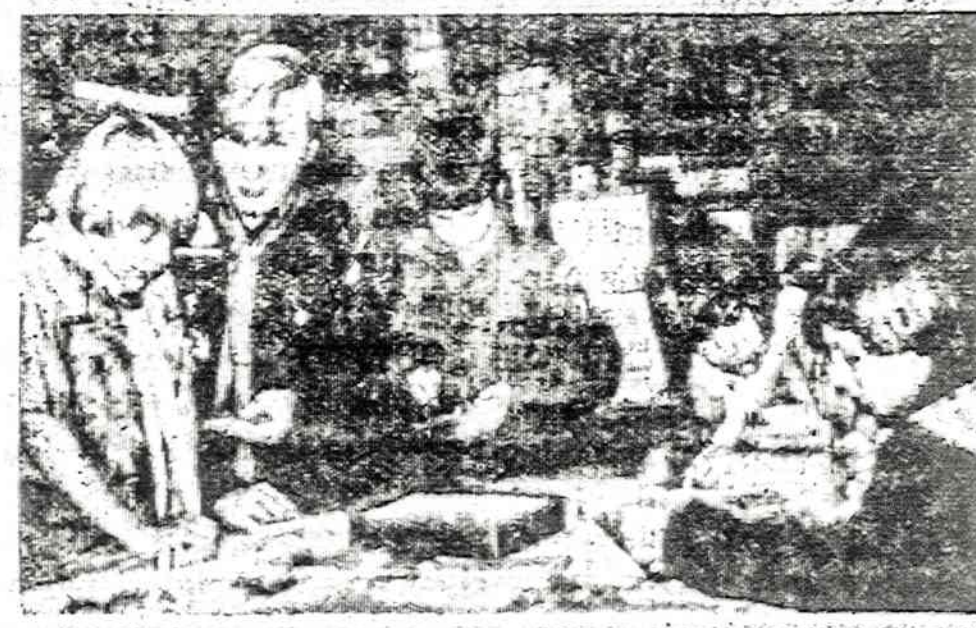
Sventinė skautininkų sueiga Sausio 9 d. įvyko Clevelando skautininkų Kaledinė sueiga. Sueigoje dalyvavo gražus būrys sesių ir svečių iš Brazilijos kun. J. Kidykas.

Draugovės vadovybė, kurią šiais metais sudaro: s. Mirga Kizienė — pirmininkė, ps. Giedrė Matienė — pavaduotoja, v. s. Marytė Puškorienė — sekretorė ir s. Birutė Juodkienė — išdininkė, sėkmingai planuoja ir įvykdo draugovės užsibrėžtus darbus. Šiai sueigai Naujos parapijos mažąją salę gražiai ir skoningai papuošė lietuviams būdingu Kalediniu puošnumu buvo net ir egulutė su nuostabiai gražiais šiaudinukais.

Sueiga pradėta giesmėmis: Tyliąją naktį ir sugiedota Dievui, Tau Tėvyne, ir žmonijai. Paskutinės sueigos protokolą perskaitė v. s. M. Puškorienė ir metinės sueigos protokolą perskaitė v. s. R. Nasvytienė. Protokolai buvo labai kruopščiai paruošti ir juose atsispindėjo sėkminga draugovės veikla.

Apšvarstė bėgamosios draugovės reikalus, išklaušė s. Liudos Brizgienės pašnekesio "Skautininkės vaidmuo Seserijoje". Po pašnekesio buvo diskutuojamos iškertos mintys. Po to išklaušė kun. J. Kidyko paskaitą "Ir žodis tapo kūnu". Paskaita buvo paruošta su giliu filosofiniu apmąstymu, pristatant pasaulio įkūrimą, kaip Dievo meilės išdavą žmonijai.

Sugiedoję vakaro maldą ir pasivaišinę valdybos paruoštais skanumynais, skirstėmės namo su pakilia kaledine nuotaika.

VIENOJE IŠ CLEVELANDO PILĖNŲ TUNTO DIRBTUVIŲ KAZIUKO MUGĖI

Antrasis iš kairės — darbu vadovas v. s. R. Belzinkas. V. Bacevičiaus nuotr.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XII-JI METAI

NR. 8 (492)

Su Lietuva

MUS RIŠA GINTARINĖ JUOSTA

Chicago's kernaviečių nuotaikos Vasario 16-tąją

"Aš neatimenu žalių svyruojančių berželių prie Nemuno, balto Palangos smėlio — ir į dangų siekiančių pušaičių... Zarasų krašto ežerėliai man tik pasėkos dalis... Bet aš jaučiu, kad aš esu lietuvis."

Ramunė Kvikiytė

Dievui, Tėvynei, Artimui — tai mūsų skautiškumo esmė, nusakanti mūsų laisvai pasirinktus ir kasdieniniame gyvenime bandomus įgyvendinti dvasinius įsipareigojimus.

Tėvynę tad mylime visi; tačiau už vis reikšmingesnė ta meilė, kai ją išreiškiame gerai išmastytu žodžiu ir darbais, kai tos meilės ir prisirišimo apraiškai skiriamame ypatingą dieną, skiriame įspėdingą tuntu sueigą.

Nors žiemiškai kandas oras vasario 9 d. ne vieną viliojo likti namuose, ryžtingos kernavietės rinkosi Chicago's Jaunimo Centre savo šeimoje pasidalinti Vasario 16-tosios mintimis ir sutelktą nuotaiką,

pasidžiaugti mūsų tautiniu bendrumu.

Sueiga pradėdame šv. mišio-

mis, kurias atnašauja tuntu dvasios vadovas kun. dr. K. Trimakas. Jo mintys šiandien ypač jautrios — keliaujame į tolimąją Sibirą, į pavergtąją Lietuvą, prisimename kančioje ir priešpaudoje tautinį ir religinį identitetą išlaikančius savo tautos narius.

Sugiedoję Lietuvos himną, susikaupusios, pereiname į iškilmingąją sueigos dalį, kurią veda tuntu adjutantė ps. fil. Danutė Bruškytė. Vienetų raportai, įsakymai ir pranešimai. Džiaugiamės stebėdamos, kaip seseriškai "Mirgos" d-vė sutinka iš paukščių perskrendančias nau-

las Banevčius Hartforde, Antanina Bulotienė Waterbury, Valentina Cepienė Bostone, Algirdas Jadinckas Hartforde, Viktoras Kirkyla New Yorke, Kestutis Nemickas New Yorke, Ona Silėnienė Erie, Pa., kun. Jonas H. Sulcas Brazilijoje, Romas Vasys Clevelande.

E. pakelti į jūrų paskautininkio — v. vl. Arimantas Aras Los Angeles.

F. pripažinti jūrų paskautininkio — ps. Leopoldas Kupkėvičius Chicagoje.

II. Apdovanoti LSS ordinais: A. Geležinio Vilko ordinu — v. s. Dr. Aleksas Mauragis Australijoje ir v. s. Česlovas Senkevičius Kanadoje.

B. Padėkos ordinu — v. s. Kazys Batūra Kanadoje ir v. s. Alfonsas Samušis New Yorke.

C. Padėkos ordinu su rėmėjo kaspiniu — fil. Daiva Kezienė New Yorke.

D. Lelijos ordinu — v. s. Aleksandras Jakštas Australijoje, s. Algis Gladas Worcester, Mass., s. Rimantas Jakubauskas Worcester, Mass., s. Laima Kiliulienė Bostone, jvs. Mykolas Monomaitis Bostone.

Žyngiai sveikinimai ir geriausi linkėjimai!

Budžiu v. s. Antanas Sautailis, LSS Tarybos Pirmininkas

PAKELTIEJI SKAUTININKŲ LAIPSNIS IR APODOVOTIEJI

Simui Kudirkai

— Geležinio Vilko ordinas

LSS Tarybos Pirmijos Vasario 16 d. proga aukščiausiu LSS garbės ženklu — Geležiniu Vilku — apdovanotas narsus lietuvis

Simas Kudirkas, pasauliniu mastu iškėlęs Lietuvos vardą,

ispopuliarinę okupuoto krašto bei pavergtųjų padėtį, savo laikysena iš naujo užjėbęs už Lietuvos laisvę kovos žiburį,

savo didelės drąsos žygiais paskatinęs mūsų skautiškąjį jaunimą veikti pavergtos tautos labui.

Taip pat Vasario 16 d. proga:

I. Pakelti į skautininkų laipsnius:

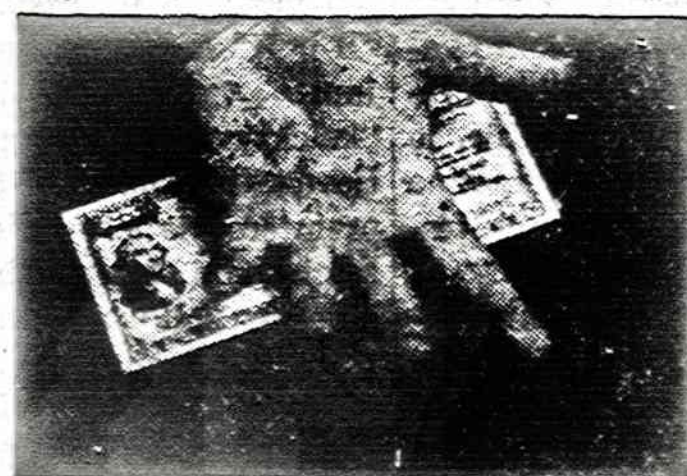
A. į vyresniojo skautininko — s. Petras Balsas Kanadoje.

B. į skautininko — ps. Vacys Ilgūnas Australijoje, ps. Aldona Jovarauskienė Chicagoje, ps. Elė Jurgutienė Kanadoje, ps. Danutė Korzonienė Chicagoje, ps. Balys Poška Toronte, ps. Irena Zubienė Hamiltone.

C. Pripažinta jūrų skautininko — s. Vladas Rupinskas Chicagoje.

D. į paskautininkio — Myko-

WHAT IF WE TOLD YOU TO COUGH UP \$18.75 OR ELSE?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds. First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck. They do pay off, however. Mindlessly, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But there are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds.

It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

DALYVAUJA:

A. Brazis, Kristina Mileritė, Dalia Kučėnienė, V. Liorentas, Alvinas Gledraitienė, J. Laurušonis, Eleonora Zapolienė, R. Janėys, J. Aleksūnas, Mary Banky, R. Stakauskas, V. Lazauskas, Filina Brauniėnė ir kiti.

"PIRMYN" CHORAS STATO SCHUBERTO - ROMBERGO OPERETE "MEILĖS DAINA"

SU SIMFONINIŲ ORKESTRU REŽISIERIUS — DIRIGENTAS MUZ. KAZYS STEPONAVICIUS - STEPHENS Šeštadienį, kovo mėn. 1 d. ir sekmadienį, kovo mėn. 2 d. Maria Aukšt. Mokyklos Auditorijoje

Bilietai gaunami: MARGINUOSE 2511 West 69th Street Bilietų kainos: Parteris — \$7, \$6, \$5, \$4 Balkonas — \$7, \$5, \$4

JURGIO VALAICIO PRANEŠIMAS VLIKO SEIMUI

Inž. Jurgis Valaitis, Vliko vicepirmininkas, praėitų metų gruodžio 7 dieną Bostone suvažiavusiam Vliko seimui padarė tokį pranešimą:

"Šio įvykio pradžia galima būtų laikyti 1973 metų gegužės 15 dieną, kada Vlikas jos numatytiems dalyviams išsiuntė neįsilomas Lietuvos laisvinimo darbo konferencijos gaires. Tada konferencijos darbai buvo nusakyti taip:

- a. Apžvelgti esamą padėtį, b. Išryškinti bei papildyti darbo uždavinius bei priemones, c. Sutarti darbų pasidalinimą, d. Patikslinti darbo organizaciją bei finansavimą. Maždaug tokie konferencijos tikslai yra ir šiandien."

sutartas išvadas irgi rasite pranešimo priede. Vieną kitą jau būsite matę ir spaudoje. Aš esu tikras, kad kiekvienas seimimo dalyvis turi savo nuomonę ir padėtį žinoti. Jei nori Lietuvai padėti, turi jos gyvenimą ir padėtį žinoti. Jei nori lietuvių gyvenimą pažinti, turi bendrauti. Štai, kaip paprastai rišasi mano manymu sampratos klausimas su lietuvių bendravimo klausimu ar reikalu. Konferencijos išvados nurodymas ir kitos bendravimo tikslingos prielaidos, kurios lygiai geros.

Tiesą sakant, dėl pačio reikalo lietuviams bendrauti didelių nuomonių skirtumų nėra. Nuomonės išsiskiria tada, kai kalbama apie bendravimo būdus arba gaires. Konferencija pabrėžė mūsų tautinio sąmoningumo gairę, kuria tenka vadovautis ir nurodė vengti veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam tęstinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos.

is okupacijos". Kertinis sakinio žodis yra, be abejo "padėti". Tai ir yra mūsų laisvinimo darbų sampratos esmė. Jei nori Lietuvai padėti, turi jos gyvenimą ir padėtį žinoti. Jei nori lietuvių gyvenimą pažinti, turi bendrauti. Štai, kaip paprastai rišasi mano manymu sampratos klausimas su lietuvių bendravimo klausimu ar reikalu. Konferencijos išvados nurodymas ir kitos bendravimo tikslingos prielaidos, kurios lygiai geros.

Tiesą sakant, dėl pačio reikalo lietuviams bendrauti didelių nuomonių skirtumų nėra. Nuomonės išsiskiria tada, kai kalbama apie bendravimo būdus arba gaires. Konferencija pabrėžė mūsų tautinio sąmoningumo gairę, kuria tenka vadovautis ir nurodė vengti veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam tęstinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos.

Tautinis sąmoningumas yra kiekvieno susibratusio lietuvių pareiga. Bet ir mūsų pagrindinės organizacijos turi pareigą šio sąmoningumo išlaikymu bei ugdymu rūpintis. Tokią pareigą turi ir Vlikas. Neišvengiamai mūsų vadovaujantios organizacijos turi uždavinį, klausimui iškilus, padėti lietuviams suvokti, kokie veiksmai, ar bendradarbiavimo būdai gali pakenkti Lietuvos reikalui.

Skiriasi mūsų nuomonės dėl bendravimo būdų. Skiriasi ir keliai kitais klausimais. Skiriasi jos nuo vieno kraštutinumo iki kito. Kraštutinumai nustato ir išryškina pasirinkimo ribas. Šveikoje demokratiniame visuomenėje kitaip vargu gali būti. Kraštutinės nuomonės sąlyginai su priekšniais, pav. — druska. Be druskos — neskanu; bet labai greitai galima ir persidėti, net kartais tiek, kad patiekalas darosi nevalgomas. Tokie kraštutinumai mums nenaudingi. Jie gali būti ir žalingi, jei peržengia visuomenę priimtų išraiškos normų ribas. Tokiems poreikiams, ypačingai Lietuvos vadavimo darbe, vietos neturi būti, nes jie tam darbiui kenkia. Nepriimtina išraiškos forma yra tokia, kuri netoleruoja kitokios nuomonės, kitaip — tolerancijos stoka.

Trumpai suglaudus, mes turime savo bendruomenėje nuosaičiai konservatyvią ir liberalią pažūrą į mūsų bendravimą. Abi gali ir turi viena šalia kitos išsistoti, tuo labiau, viena kitą pakeičia. Mes turime vengti ekstremizmo ir siekti tolerancijos. Apie toleranciją ir panašius, čia aukščiau minėtus klausimus kalbanti konferencijos išvada laikytina vie-

na pačių reikšmingiausių. Tačiau vienybės ir vieningumo reikalo kartojimas mums nepatarnaus, į tikslą mūsų ne-nuves".

"Lietuvos laisvinimo darbą antroji sesija susirinkus balandžio mėnesyje svarstyti dviejų likusių temų, kurias paruošti ir referuoti pavesta 2-jiem komisijsom: ketvirtajai iš eilės — Darbų pasidalinimas ir finansavimas, ir penktajai — Lietuvos laisvinimo darbo organizacijos sąranga. Už ketvirtosios komisijos darbą yra atsakinga Lietuvos Bendruomenė, už penktosios — Vlikas".

"Aš nemanau, kad šis seimas galėtų ar turėtų jį išspręsti pats, tačiau šis seimas yra gera proga abu klausimus svarstyti ir pasisakyti taip, kad tokius pasisakymus konferencija galėtų panaudoti. Tiksliausia būtų šiam seimui pasisakyti dėl bendrų gairių, kuriomis Vliko atstovai konferencijoje galėtų vadovautis. Diskusijų pagrindu čia toliau seka keletas minčių.

1. Realiai žiūrint tarptautinės politikos raida ar padėtis Sovietų Sąjungoje neduoda pagrindo tikėtis, kad Lietuva išsivaduos artimu laiku. Laisvinimo darbo organizacija turi šią prielaidą atitikti.

2. Visuomenės organizacijos formos turi atitikti visuomenę. Jeigu paimi visuomenės sudėtis, negalima tikėtis ir siekti daiktų organizacinių formų.

3. Mūsų jėgoms pamažu mažėjant, jeigu ir ne intelektualinių pajėgumų, tai skaičių, siektina laisvinimo darbo konsolidacijos ir tikslingesnio derinimo, kartu neslopinant atskirų organizacijų, grupių ar asmenų iniciatyvų.

4. Mūsų veiklos židyns turėtų būti ten, kur yra mūsų darbo tautos ir finansų pagrindiniai išteklių, t. y., JAV-se ir Kanadoje. Organizacijų taip pat turi būti numatyta tinkama vieta dalyvauti ir reikštis viso pasaulio lietuviams.

5. Santykiuose su svetimaisiais pagrindinis dėmesys skirtinas JAV-bėms, o antroje eilėje Europai, kuri betarpiškai lems ar įtakos Lietuvos ateitį.

6. Piniginiai šaltiniai Lietuvos laisvinimo darbams finansuoti nėra neriboti ir jie su laiku tolygiai mažės. Dėl to jau dabar siektina jungtinio ar net nuolatinio fondo su pastoviu kapitalu.

7. Vlikas prieš 30 metų gavo lietuvių tautos pavidimą ir 1944 metų vasario 16 deklaruojama įsipareigojo veikti tautos vardu bei reikšti jos valią Lietuvos laisvinimo reikaluose. Šio pavidimo tęstinumas išlaikytinas, nes jis rišasi su Lietuvos valstybės tęstinumo išlaikymu.

Iš komunistų "rojaus" Adomas bėgtų nevaromas

Federalinės Vokiečių Respublikos (Vakarų Vokietijos) žinių agentūros dpa statistikos žiniomis, praėjusiais 1974 metais iš komunistų valdomos vokiečių rytinės zonos, vadinamos "demokratinės liaudies respublikos", (DDR) į Vakarų Vokietiją ar Vakarų Berlyną perbėgo 5,324 žmonės, jų tarpe 969, kurie perbėgdami pergyveno didžiulius pavojus savo gyvybei.

Iki praėitųjų metų galo "de-reiga, mums taip atrodo, kad šią problemą išspręsti lengviausia būtų bendros mūsų laisvinimo darbo organizacijos sąrangos plotmėje.

10. Lietuvos vadavimo darbas, dirbamas čia iševijoje yra tik pagalbinis ir vienas pats jis Lietuvos laisvės ar nelaisvės nulems. Tai mūsų uždavinį lengvina. Nulems mūsų darbo sėkmę ar nesėkmę vien organizacinė sąranga. Mažiau svarbu, kas darba dirba. Svarbiau, kad visi darbai, kaip jie išdėstyti pirmosios konferencijos sesijos išvados, būtų dirbami. O darbo užteks visiems.

Į Lietuvos laisvinimo darbų konferencijos antrosios sesijos pasisekimą galimybės žiūrėtina su viltimi. Reikės daug geros valios. Bet viltis remti vien gera valia būtų kiek naivu. Pirmoji sesija parodė antrajai keliu. Parodė, kad susitarti galima ir tai nėra sunku. Tikime, kad visos konferencijos pasisekimą nulems išmintis ir atsakomybės jausmas; atsakomybės visiems dirbti Lietuvos vadavimo darbą, nes jis yra mūsų šventa pareiga".

mokratinės vokiečių liaudies respublikos "Gėdos siena" buvo apsaugota 837 kilometrų metalinės tiklinės tvoros, 664 kilometrų minų laukų, 134 kilometrų automatiškai šaudančių įrengimų ir 110 kilometrų šviesos užtvarų (Lichtsperran).

Federalinės (Vakarų Vokietijos) žinių agentūros dpa statistikos žiniomis, praėjusiais 1974 metais iš komunistų valdomos vokiečių rytinės zonos, vadinamos "demokratinės liaudies respublikos", (DDR) į Vakarų Vokietiją ar Vakarų Berlyną perbėgo 5,324 žmonės, jų tarpe 969, kurie perbėgdami pergyveno didžiulius pavojus savo gyvybei.

Iki praėitųjų metų galo "de-reiga, mums taip atrodo, kad šią problemą išspręsti lengviausia būtų bendros mūsų laisvinimo darbo organizacijos sąrangos plotmėje.

10. Lietuvos vadavimo darbas, dirbamas čia iševijoje yra tik pagalbinis ir vienas pats jis Lietuvos laisvės ar nelaisvės nulems. Tai mūsų uždavinį lengvina. Nulems mūsų darbo sėkmę ar nesėkmę vien organizacinė sąranga. Mažiau svarbu, kas darba dirba. Svarbiau, kad visi darbai, kaip jie išdėstyti pirmosios konferencijos sesijos išvados, būtų dirbami. O darbo užteks visiems.

Sovietuose religija persekiojama labiausiai

DPA iš Ženevos (Šveicarijoje) praneša, kad nepaisant Jungtinių Tautų paskelbtos ir JT narių priimtos Chartos, religijų persekiojimas tebevyksta visame pasaulyje. Tai pasakė Genevoje JTO Žmogaus Teisių Komisijos Pasaulinės Sąjungos už Ti-

kėjimą ir Laisvę general, sekretorius Dr. Homer A. Jack.

Kai kuriose Afrikos valstybėse Krikščionybė skaitoma esanti "baltojo žmogaus religija", dėl to laikoma "priešvalstybine", bet religinės nepakantos netruksta ir pačių krikščionių tarpe. Dr. Jack nurodė Filipinus, kur tebepersekiojami mahometonai; Pakistane persekiojama musulmonų Ahmediyys sekta, nors ji turi 7 milijonus savo pasekėjų 50 kraštuose. Egipte tebepersekiojami ir visai skraudžiami koptai krikščionys, nors jie sudaro 20 nuosimčių visų Egipto gyventojų.

Tačiau didžiausia religinė nepakanta viešpatuoja visose komunistų valdomose šalyse.

give... so more will live HEART FUND

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žinoti ar vasaros pasikaitymams nu-pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijungs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo AN-TANO RŪKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išveičių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol. GAUNAMA "NAUJIEŅŲ" ADMINISTRACIJOJE

J. AUGUSTAITIS ANTANAS SMETONA IR JO VEILKLA 154 psl. knyga. Kaina \$3.00

POEZIJOS VEIKALAI

- 1. J. Augustaitis - Valčiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.-. 2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos Klėsinio formato, 157 psl. Kaina \$2.00. 3. Burky Jozė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50. 4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIENISIA VĖTROJE. Eilėtu rinktinė, 160 psl. Kaina \$3.00. 5. Kleopas Jurgellionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00. 6. Anatolius Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 88 psl. \$2.00. 7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eilėtuoti pasakojimai apie 3 švietintus lietuviškus senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis \$5.00. 8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00. 9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00. 10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00. 11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, S-H lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50. 12. Petras Segatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėtuoti kūrinėliai, 92 psl. \$1.00. 13. Petras Segatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00. 14. Eugenius Grudis, AGUONOS IS SMĖLIS. Eilės, 70 psl. \$1.00. 15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50. 16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00. 17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai 55 psl. \$1.00. 18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIEŅOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Nesenai išėjusi laukta Juozės Vaičiūnienės knyga TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS 100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, choral, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų. Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu: NAUJIEŅOS 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES 7 1/2% PER ANNUM: \$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY 6 3/4% \$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY 6 1/2% \$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608 VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS. Įsteigta 1923 metais. Tel. 421-3070 Įstaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Dr. Bobelis pradūrė burbulą

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas ir veiklus kelių kitų organizacijų narys, labai lengvai pradūrė samdyto frontininkų vadovaujamos JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininko Juozo Gailos paleistą burbulą apie Kudirkų šeimos kelionės apmokėjimą iš Maskvos į New Yorką. Juozas Gaila, nerinktas, bet pakviestas ir pasamdytas krašto valdybos pirmininko pareigoms eiti kelis kartus yra paskelbęs, kad jo vadovaujama Bendruomenė apmokėjo ne tik Simo, bet ir visos Kudirkų šeimos kelionę lėktuvu. Amerikos katalikų įsteigtas ir marijonų paimtas Draugas kelis kartus paskelbė šį Juozo Gailos viršininkų sugalvotą ir jo paties paleistą burbulą.

Dr. Bobelis Naujienų skaitytojams išdėstė visą Simo Kudirkos bylos eigą. Jis nurodė dienas ir net valandas, kuriomis jis kalbėjosi su įvairiais Valstybės Departamento pareigūnais. Į Dr. Bobelio, kaip Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką, kreipėsi ne tik Valstybės Departamento paskretorius Rytų Europos reikalams, bet ir jį kreipėsi departamento pareigūnai, skirti grynai Kudirkų bylos reikalams spręsti ir tvarkyti. Dr. Bobelis net Baltieji Rūmai informavo apie sovietų valdžios nutarimą išleisti Simą Kudirką ir jo šeimą.

Dr. Bobelis paskelbė, kada ir kokių adresu Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė pinigus Kudirkų kelionei. Jis paskelbė Pan American lėktuvų bendrovės laišką, kuriame pasakojama, kaip Alto pasiūti pinigai buvo sunaudoti ir kiek jų liko. Naujienos net paskelbė Amerikos Lietuvių Tarybai gražintos sumos čekį. Kiekvienas galėjo matyti, kad Amerikos Lietuvių Tarybos pareigūnai ne tik sako teisybę, bet savo tvirtinimus paremia turimais dokumentais. Be to, Alto raštinėje darbo valandomis minėtus dokumentus gali pamatyti kiekvienas lietuvis, kuriam šis klausimas rūpi.

Tuo tarpu didžiausias Bendruomenės skaldytojas Juozas Gaila jokio dokumento nepristatė, įtikinančio pareiškimo nepadarė ir Dr. Bobelio išdėstytų faktų nepaneigė. Bet kuris lietuvis būtų atsiliepęs į pirmą Dr. Bobelio padarytą pareiškimą, tuo tarpu Juozas Gaila, pradžioje kelias atvejais pasigyręs, šį kartą visai užčiaupė burną. Tylis ne Gaila vienas. Tylis ir Algimantas S. Gečys, Juozo Gailos dvasios vadas ir tiesioginis jo parei-

KAS ČIA DABAR DAROSI?

Naujoji revoliucionierių taktika. Jų įtaka į jaunimą. Mūsų politikierių išpuolis.

Daugelis visai pamiršo pra-eito dešimtmečio naujosios kai-rės trukšmą ir vadinamus TV revoliucionierius, daugelis klausia, kur jie yra dabar? Dali-ną atsakymą duoda Bielefeld universiteto Sociologijos prof. Helmut Schelsky, autorius kny-gų apie vienatvę ir laisvę, taip pat apie vokiečių pokarinio lai-kotarpio jaunimą, kuris ne kiek neatsilikio nuo amerikiečių, pir-maudamas visoje Europoje, šo-kinėdamas sulig raudonojo Rudi Dutschkės pamojimais.

Prof. Schelsky ir kiti žinovai tvirtina, kad naujoji kairė ir

radikalai nėra išnykę o tik pa-keičė savo taktiką ir veiklos me-todus. Visi jie klusniai priėmė nutarimą "eiti ilguoju keliu ir nugalėti sistemą sujungtomis kairių radikalų jėgomis". Ta nauja strategija kilo ne Ameri-ko Students for a Democratic Society ir Young Socialist Alli-ance štabuose ar vokiečių kom-partijoje bei Spartako akademi-nėse korporacijose. Taip pat tai nekilo vokiečių jaunųjų socia-listų — JUSOS ar jaunųjų de-mokratų — JUDOS vadovietė-se. Tos idėjos kilo ir buvo su-vertinta, kad naujoji kairė ir

kimų inspiratorius. Gečys suminėjo kiekvieną dabarti-nių bendruomeininkų žingsnį, bet ilgame savo praneši-me apie Kudirkų kelionės apmokėjimą jis žodžio netarė. Jis yra daug gudresnis už Gailą. Jis Gailą įklampino su ne-teisingu pareiškimu, o dabar paliko jį vieną išsikapstyti. Juozui Gailai iš šitokių išgalvotų pagyrų bus labai sunku išsikapstyti. Pasigirti kitų žmonių atliktais darbais gali tikrai fanatiškas frontininkas. Padoresnis frontininkas to negalėtų daryti, jis linkęs vis dėlto skaitytis su fak-tais. Dr. Bobelis juos gana gerai pažįsta. Savo pareiški-muose jis lietuviškai tas darbo sritis, kurios yra surištos su Kudirkų kelionės apmokėjimu. Jis neturėjo laiko pla-čiau papasakoti Alto atstovų padarytos intervencijos Kudirkų byloje. Bet to reikalo neverėtų atidėti. Juo greičiau visos susirašinėjimas ir pasikalbėjimų užrašai bus paskelbti, tuo bus geriau visiems.

Didelė Amerikos lietuvių dauguma, besikaitydama Dr. Bobelio pareiškimu, matė kaip jis gražiai pradūrė Gailos paleistą burbulą. Burbulas net nepukštelėjo, spro-gė šlapios vietos nepalikdamas. Bet Bendruomenės skal-dytojui Gailai vis dėlto nepatogu. Amerikos lietuvių dau-guma juo nebetiki, bet jis mano, kad keli ištikimieji dar gali patikėti. Metų pabaigoje padarytoje apyskaitoje ir vasario viduryje išsiuntinėto jį vadovaujamos Bendruomenės išlaidose yra tokios pozicijos: S. Kudirkos lais-vinimui:

- a) Amer. for Simas \$1,847.26
- b) K. v-bos išlaid 397.75
- c) Bilietai į JAV 2,187.00

Gailos vadovaujama suskaldyta Bendruomenė Simo Kudirkos "laisvinimo" reikalams išleido \$4,432.01. Tegu Amerikos doleris yra gerokai nukritęs, bet vis dėlto tai yra gana stambi suma. Prie šios savo apyskaitos p. J. Gaila pridėda tokią pastabą: "Nesant užtektinai pinigų S. Kudirkos Fonde, K. V-ba (krašto valdyba) 1974. X. 17. išpirko Kudirkos šeimos kelionės bilietus iš Maskvos į New Yorką K. V-bos (krašto valdybos) išdo. Jei LB bilie-tais nepasinaudota, pinigai turėtų grįžti į K. V-bos išdą".

Savo ištikimiesiems paruoštame pranešime Gaila dar tebetvirtina, kad bilietai vis dėlto buvo išpirkti, bet jis jau pridėda abejonę, kad jais Kudirkai galėjo ir ne-pasinaudoti. Šita klausimą jis labai lengvai galėtų iš-aaiškinti, pasiklausdamas paties Kudirkos, bet jis to ne-dar. Jeigu tikėtai buvo pirkti ne Keziuko bendrovėje, tai Bendruomenei jie bus gražinti, bet Kudirkos "laisvini-mui" išleisti \$2,245.01, jau niekad nebeįgrįš.

nės kompartijos bei Agitprop tarptautinėse kanceliarijose.

Siandieniniai revoliucionieriai nenori ir neieško konfrontaci-jos, taip pat neturi tikslo patys perimti valdžią. Jie tik siekia ir nori ją perduoti į kitas rankas. Tokia strategija buvo Rusijos revoliucijos metu bei prieš-revoliuciniame laikotarpyje, tokia buvo Jugoslavijoje, Kinijoje, Ku-boje, Kongo ir kituose kraštuose. Tokia pat ji buvo Čilėje, o dabar vyksta Portugalijoje ir pradėti aktyvūs pasirušimai Ispanijoje. Tokie pat tikslai yra Vokietijoje ir Amerikoje bei kituo-se laisvės kraštuose.

Dabar visuose laisvės kraštuose išvystyta bendra strategija — palaikyti revoliucines idėjas, niekinti neiktamas vertybes, diskredituoti buvusias ir esamas politines bei socialines institu-cijas remiantis intelektualiai niais autoritetais.

Keista, kad tos idėjos neap-lenkė taip pat rytų Europos or-ganizacijų, į kurias stengiamasi infiltruoti savus arba bent pa-lankius kadrus, deklaruojant hu-manitarinius idealus bei ap-šviestą ar grynąjį mokslą, tur vaizduojant idealizmą, o priešin-gas jėgas sodinant į oportunistų sostą. Siandieniniams revoliucionieriams, vaizduojantiems taikings balandėlius, priešas yra visa sistema ir nusistovėju-si tvarka bei tradicijos. Priešai yra ir visi toje sistemoje dir-bantieji ir visi "establišmento" palaikytojai.

Nesunku pastebėti, kad ben-dradarbiautojai ir tiltų statytojai bei jų satelitai akiratinin-kai tokiais priešais laiko mūsų institucijas ir jose dirbančius ar jas palaikančius. Jų siūlomus įvairios reformos, susijungimai bei apsijungimai yra tik sieki-mas įvesti savuosius bei palan-kius asmenis ir tas institucijas, jas užvaldyti, kaip kad atsitiko su Santaros ir šviesos organiza-cijomis.

Reikia pripažinti, kad Vokie-tijoje, Amerikoje ir kituose kra-štuose net ir mūsų įtaka, dėka gudrios ir klasingos propa-gandos, naujosiomis idėjomis yra užkrėsta žymi jaunimo dalis, neturinti nieko bendra su komunizmu arba naujosios kai-rės organizacijomis. Tai ryškų ir mūsų jaunime, o dar daugiau kai kuriuose senimo sluoksnio-se, svarbiausiai tokiuose, kurie turi įtakos į jaunimą. Jų veikla kai kuriais laikotarpiais yra grą-sinanti demokratijai ir jos insti-tucijoms. Vienus iš tokių laiko-tarpį reikia laikyti praeitų me-tų juodąjį Verbų sekmadienį.

Naujoji strategija yra jau tiek veiksminga, kad turi lemiamos įtakos sprendžiant svarbius Amerikos vidaus gyvenimo kla-usimus. Štai visai neseniai Mas-

MUSŲ SPAUDOJE

Mažoji Lietuva išgelbėjo lietuvių spaudą

Kai caristinės Rusijos valdžia 1864 metais uždraudė lietuviams turėti savo spaudą, rusų oku-pantų slėgiama ir persekiojama Lietuva greitai turėjo savo se-сутą Mažąją Lietuvą, kuri per 40 metų visais būdais ir priemo-nėmis padėjo "didlietuviams ap-sirūpinti spausdintu lietuvišku žodžiu."

Štai po pustuzinio metų bus vėl 40 metų, kai tie patys tik ki-tokios spalvos okupantai vėl okupavę Lietuvą nuo pirmos dien-os uždraudė lietuviams ne tik turėti savo laisvus laikraščius ir knygas, bet net maldaknyges. Tą rusiškos bolševikiškos propa-gandos persunkta spauda, ko-kia lietuviams yra leidžiama yra tos pačios paskirties, kokia Mu-ravjovo Koriko laikais turėjo rusų spausdinama "Graždanka" — lietuviškais žodžiais, rusiško-mis raidėmis knygos, kurių lie-tuviai neskaitė ir su pasibaure-jimu šalinė.

Bepig tada buvo šalin mesti, turint artimiausią kaimyną Ma-žąją Lietuvą, kuri nors vokie-čių pajungta, tačiau sava spau-da ne tik sau, bet ir "Didžiąjai" Lietuvai galėjo pagelbėti. Vo-kiška valdžia, kad ir skersakiavo, bet nedraudė. Šiandien Mažoji Lietuva išgalabta rusų kolonis-tų prikimšta, rusiška "oblast" paversta, niekuo nebegali ken-tančiai Lietuvai padėti.

Kaip buvo prieš 40 metų, V. Vytenietis straipsnyje "Rytprū-sių spaustuvės" aprašo Europos Lietuvis praėjo gruodžio 10 d. numeryje:

Kai 1864 m. rusai uždraudė lietuviams spaudą, tai laikraš-čių ir knygų spausdinimas buvo perkeltas į Mažąją Lietuvą. Ra-

sachussetės valstijos demokra-tų atstovas JAV kongrese kun. Driman, SJ įvykdė seną komu-nistų svajonę ir siekiamą — pa-naikinti Vidaus saugumo komi-tetą. Tokių atstovų jau yra ir daugiau, nes tik dar visai nesena-i priešingos jėgos pradėjo sek-mingai naudoti poleminę stra-tegią demoksuojant tikruosius pastangų tikslus.

Net ir nežinant šių užkulinių detalių daugelį čekagikių nu-stebino Cicero miestelio konfe-deratų vadovo bei jo bendraka-leivio, taip pat kai kurių repu-blikonų organizacijos narių nuos-prendis ir viešas pareiškimas —remti žinomą disidentą prieš establišmentą į Chicago miesto mero postą. Kokios inteligenci-jos bei politinės išminties yra tas jų nuosprendis, toks pat yra mano komentaras arba pastaba:

— Taigi ko jūs, vyrai, vaikš-čiojate ten, kur arklius kausto?

šoma, kad pirmasis į Rytprūsius kelią parodė vysk. M. Valančius. Spaudos draudimo metais (1864—1904) ten buvo atspausdinta D. Lietuvai skirtų apie pusant-ro tūkstančių atskirais pavadi-nimais knygų ir laikraščių. Tie leidiniai buvo spausdinami Til-žėje, Ragainėje, Bitėnuose ir kt. O iš ten slapta knygnešų ga-benamai į Lietuvą. Tai spaudos sukakties proga susipažinkime su tomis spaustuvėmis, kuriose buvo spausdinamas lietuviškas žodis.

Pirmieji mūsų tautinio atgri-mimo laikraščiai buvo spausdi-nami Ragainėje, Albano ir Ki-belkos spaustuvėje. Čia buvo pra-dėti spausdinti "Aušra" ir "Var-pas". Vėliau šie abudu laikraš-čiai buvo spausdinami Tilžėje.

Otto von Mauderode buvo vie-na seniausių spaustuvų Tilžėje. Joje labai daug atspausdinta lie-tuviškų knygų.

Didelės reikšmės knygų spaus-dinime turėjo Tilžės spaustuvė Lituania. Ji išsilaikė iki antro-jo karo. Jos savininkas buvo E. Jagomastas, kurį vokiečiai suaudė.

J. Reylanderio & Sohn spaus-tuvėje daugiausia buvo spaus-dinamos lietuviškos maldų kny-gos. Čia visi darbai buvo atlie-kami, susitarus su Lietuvos ku-nigais.

Tilžėje Weyerio ir Arnolde spaus-tuvė spausdino laikraštį "Šviesa". Čia buvo atspausdin-ta daug ir lietuviškų knygų.

Tilžėje veikė Jurgio Mikšo spaustuvė. Čia kurį laiką buvo spausdinama "Aušra". J. Šen-kės (Schenke) spaustuvėje Til-žėje buvo spausdinamas "Var-pas" ir kiti leidiniai.

J. Zabermaņų už lietuviškų knygų spausdinimą ilgą laiką persekiojo vokiečių ir rusų po-licija.

Tilžėje nuosavą spaustuvę bu-vo įsigijęs ir M. Jankus, kurią vėliau perkėlė į Bitėnus. Joje buvo spausdinama įvairių pa-kraipų laikraščių ir knygų. Spausdino pigia kaina, o kartais ir visai veltui, todėl M. Jankų dažnai slėgdavo spaustuvės sko-los.

Rusai į Tilžę siuntė savo šni-pus, kad sužinotų, kas spausdi-na, raso, redaguoja ir finansuo-ja. O svarbiausia buvo sužinoti, kas neša per sieną ir platina Lie-tuvoje. Rusija reikalavo, kad Vokietijos vyriausybė uždraus-tų Tilžėje spausdinti lietuviškus (revoliucinius) laikraščius ir knygas. Tuo reikalu M. Jankus buvo iškvietas net į Berlyną. Jis ten gynė lietuvišką spaudą ir įrodė:

(Nukelta į 5 psl.).

NEPRIKLAUSOMYBĖS ARAS

Rašo MANTAS AUKŠTUOLIS

15

— Ateis laikas, kada aš galėsiu jums tai priminti, — guodėsi ji.

Kad niekas atsitiktinai negalėtų užtikti Ginto prietaisų, ji nuėjo pas profesorių ir paprašė, kad jai paskirtų šį kambarėlį.

Naktį Gintą išvežė Pečioros link. Išve-žamųjų buvo labai daug — išlitas prekinių vagonų traukinys. Buvo parinkta įvairių tautybių žmonių iš visų užimtųjų kraštų. Čia buvo lietuvių, latvių, estų, suomių, lenkų, čekų ir vokiečių. Vežė juos kaip gyvulius; užkaluose prekiniuose vagonuose. Visi sėdėjo ant grindų. Keisti buvo tie žmonės. Visas traukinys buvo kaip milžiniškas karstas. Daug, labai daug slenka tokių karstų Azijos link. Europos kultūros žmonės yra šimteriopai greičiau naikinami, negu kad jų priauga.

Ešaloninis Europos kultūros karstas etapais vyko į paskyriną vietą. Retkar-čiai šis karstas sustodavo, ir vežamiesiems būdavo įmetama šiek tiek kažko panašaus į duoną ir pastatomas kibiras vandens, kad dar gyvi lavonai nenumirtų. Negyvuosius pakely išmesdavo.

Dėl to visi Sovietų geležinkeliai, ven-dantieji į tolimas trėmimo vietas, yra nu-

kloti Europos kultūringųjų žmonių lavo-nais.

Gintas šio traukinio — karsto tragediją svarstė tikrąją padėtį žinančio žmogaus protu:

— Šiuo metu vyksta įvairios nesibaigian-čios konferencijos. Šimto milijonų euro-piečių — dešimties tautų — totoriški buda-liai stalinistai sėdi garbingose vietose, kal-ba apie demokratiją, apie tautų laisvę, apie žmoniškumą ir teisia nusikaltusius prieš žmoniškumą. Be to, jie visose šalyse turi rusų "lautos" bendradarbiavimo su kitomis tautomis kultūrinės draugijas... — Gintui pasidarė taip skaudu, jog šiam veidmai-niavimui neužkertamas kelias, kad jis nu-stodavo valdęs savo mintis ir retkarčiais šaukdavo:

— Ak, ak... Ak... — Kas tau? — klausė jį artimi gyvieji lavonai.

Atsakymo nebuvo.

— Duokit jam vandens, gal jam bloga, — ir vienas gyvųjų lavonų padavė jam keletą lašų.

Apžvelgęs visą vagoną ir įsivaizdavęs šio traukinio ir visų kitų panašių skausmą, Gintas svarstė:

— Kiek nereikalingo vargo rieda šiais šaltais, negailestingais geležies keliais... Štai išdavos antrojo pasaulinio karo tai-kos...

— Vidiniam skausmui nuraminti, retkar-čiais stuksendamas galvą į vagono sieną, Gintas prisiminė ilgą ir sunkų jam partiza-

nų paskirtosios užduoties kelią — prasievrė-tį į laisvąjį pasaulį ir nušviesti mūsų tautos vargus.

1945 m. birželio m. 18 d. sąjungininkai paskelbė "taikos dieną". Ši taika yra pati keisčiausia visos žmonijos istorijoje. Jos metu padaryta tiek daug politinių klaidų, tiek neteisybės, tiek skriaudos, tiek pralaimėta žmonijai, kad, rodos, net pati laisvoji mintis turėtų sustingti žmogaus galvoje, kai apie tai pagalvoji. Tai kata-strofiškas vakarų pralaimėjimas rytams, Europos — Azijai, civilizautojo pasaulio — barbarizmui, laisvės — vergijai.

Tą naktį Kremliaus bokšto varpas dus-tiu balsu išmušė 12 valandą. Jo balsas skambėjo lyg garsindamas iš kraujo jū-ras, pradėjusios kauptis nuo to laiko, kai Ivanas Žiaurusis nužudė savo tikrąjį sūnų. Ir per visą Rusijos istoriją nekaltų žmonių kraujas liejasi ten ir po šiai dienai. Varpo balsą lydėjo 120 patrankų šūvių. Džiaugė-si niekad nepasotinamas Kremlius, gavęs iš sąjungininkų 110 milijonų vergų.

Šios grėsmingos "taikos nakties" trans-liacijos klausėsi per lauko radiją ir Lie-tuvos laisvės kovotojai — partizanai.

Jie visi buvo rimtai veidais, tylūs ir susirūpinę. Nuolat budinti išvaizda rodė, kad iš jų kažkas staiga atimta, kažkas ne-garbingai iš krūtinės išplėstas ir kad jie lyg būtų žiauriai pažeminti bei išduoti.

Tą naktį jie, užmiršę savo nuolatinį pa-vojų, įsijungė garsintuvą, kad visi kovos vyrai išduotų ir įsisąmonintų tai, kas jau

vyko. Laisvų šalių džiaugsmo balsas jiems, lyg laidotuvių maršas skambėjo ir spaudė kiekvieno kovotojo širdį.

— Tokia padėtis ir pačius patvariausius vyrus veda į desperaciją, — svarstė Gintas.

— Kas lieka daryti taip žiauriai apvil-tiems sąjungininkų draugams? Susidėti su priešiu ir keršyti tiems, kurie juos apgavo, nors tai būtų prieš jausmus ir protą.

— Štai mūsų vyčiai, Baltijos blokas, Atlanto chartos desniai — visų tautų lais-vas apsisprendimas, — įroningai priekaiš-tavo giliai susimąstę lietuvių partizanai.

Tačiau jiems nebuvo laiko aimanuoti. Po tamsios nakties brėško aušra ir tiesė sa-vo raudonos spindulius į Vakarus. Artėjo negailestinga kasdieninė kovos diena.

Partizanų vadas buvo ypač susirūpinęs. Jis ruošė naujus kovos planus. Kiek pas-varsčius, kreipėsi į kovos bendrus:

— Vyrai, reikia mums gerai įsisąmoninti šią mūsų perdaug realią ir negailestingą padėtį. Buvo laikų, kai Lietuva per kele-rius metus turėjo atlaikyti šimtą kovų, bet mūsų protėviai nenuleidė rankų. Jie su kardu rankoje arė, gynė mūsų žemę ir pa-laikė mūsų tautos gyvybę. Mes turim sekti savo senelių pavyzdžiu.

Po tokios "taikos" smūgio partizanų vadui sunku kalbėti.

— Kovotojai, mus visus slėgia didžiū-jų sąjungininkų išdavimas. Didieji, reikia tikėti greit pamatys savo klaidas. Laisvoji Amerika neturėtų sutikti su mūsų tautos ir buvusios neutralios valstybės pavergimu.

ŠILČIAUSIA ŽIEMA

Kadangi esame per pusę žiemos persirite, galima jau spėlioti apie visą žiemą, kuri pasirodo ne vien Naujajame Pasaulyje, bet tiek pat Senajame Pasaulyje (Europoje) skaitoma palyginti šilta. DP pranešimu iš Londono, praeitis sausio mėnuo buvęs šilčiausias viso praėjusio šimtmečio bėgyje. Lenkijoje per sausio mėnesį vidutinė dienos temperatūra buvo 3.1 laipsnių aukščiau nulio C (Celsijaus). Pagal Fahrenheitą tai būtų apie 37 aukščiau nulio). Per eilę dienų temperatūra įvairiose Lenkijos vietose buvo nuo 8 iki

14 laipsnių C., kas pagal F. būtų nuo 45 iki 60 laipsnių. Daugelyje Pamario vietų jau žydinčios pavasarinės gėlės.

Vaikai alkoholikai

Patikrinus aštuonias elementarines katalikų mokyklas Chicagoje ir priemiesčiuose rasta, kad 8 skyriaus mokinės mergaitės vartoja narkotikų daugiau negu berniukai. Catholic Charities praeitų metų rugpičio mėnesį baigtos studijos parodė, kad 8 skyriaus mokiniai alkoholi vartojo kartkartėmis ir dažnai ir kad jų 18% vartoja narkotikus. Tyrimai parodė, kad aštuntaklasių tarpe alkoholi daugiausia vyną ir alų — vartoja mergaičių 50%, o berniukų 49%.

Perdaug susijaudino išlošęs \$100,000

Praeitą savaitę plačiai buvo ieškomas laimingasis, kurs Illinois valstybinėje loterijoje išlošė \$100,000, bet per keletą dienų neatsiliepė. Paskelbtas laimingojo tiketo numeris 685448 ir Schmid Drugs, Inc., vaistinė, 6010 W. Worth Avenue, kur tas laimingasis tiketas parduotas, tik nebuvo žinoma kam par-

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvi kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5326 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Kirovo teatro Leningrade balerina Kalerija Fedičeva atvyko su sūnumi Ivanu iš Sovietų Sąjungos į Italiją. Sovietų valdžia po ilgu trukdymų leido jai išvažiuoti pas vyrą amerikietį, kuris šoka baletą Dortmundio Operoje.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.
Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių, AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmoje Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovuoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotiniams.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendrus darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasukti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsipernumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščių, bet ir visos išėjusių, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusė metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusė metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajuos proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

duotas. Pagaliau, pirmadienį, laimėtojas pasiekė, pasiteisindamas, kad buvęs laimėjimu tiek susidomėjęs, kad prireikė kelių dienų nusiraminti. Išlošė \$100,000, o jo vyras gavo \$100,000, o jo žmona gavo \$100,000.

Rožė su Ona pažįstamos dar iš Lietuvos, iš Lygumų. Jos draugai ir Amerikoje, nes abi senas drauges ištiko beveik panašus likimas.

Vaikai autovagišiai
Pranešimu iš Effingham, Ill., policija likvidavo trijų autovagiščių gaują, kuri per praeitą savaitę pavogė vieną nedidelį sunkvežimį ir du automobilius. Policija susidomėjo, pamatčius automobilį važiuojant be vairuotojo ir pasivijusi pamatė, kad vienas vaikas sunkiai pasiekdamas valdo vairą, o ant rankomis rankomis spaudė pedalus, kadangi vairuotojas negalėjo pasiekti viena ir kita — rankomis vairo ir kojomis pedalų. Vienas "vagus" buvo 11, ant- ras 8 metų amžiaus.

Policija vaikus perdavė jų tėvams, bet sekant vakarą buvo policijos sulaukymas tas pats 11-metis su kitu — 7 metų amžiaus kompanijonu. Jiedu vogtu automobiliu nuvažiuo nuo savo miestelio apie 30 mylių sustoję prie gazolino stoties pirkti už \$2 gazolino, bet pardavėjas paskambino policijai.

Rožės Didžgalvienės gimtadienis

Vakar, vasario 25 dieną, žinoma Chicago lietuvių visuomenės veikėja ir kelių klubų valdybų narė Rožė Didžgalvienė minėjo savo gimtadienį. Tai buvo balsavimo diena, tai ji jokio minėjimo neruošė ir savo bendradarbių tai dienai pas save nepakvietė.

Rožė tik tiek nori pasakyti, kad šiais metais ji jau geriau jaučiasi, josios sveikata yra sustiprėjusi, bet vis dėlto ankščiau buvusi energija dar negrįžo. Atrodo, kad po sunkios josios operacijos jau grįžta viskas į normalias vėžes.

Savo gimtadienio ji neminėjo, bet užtat ji panorė padėti savo ilgų metų draugei Onai Norvaišaitėi Savickienei tą gimtadienį jaukiau paminėti.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
REIKALINGA MOTERIS mokanti paruošti užkandžius ir gauti padėti dirbti tavernoje 8-3:30 val. darbo dienomis. Geras atlyginimas. Reikia kalbėti angliškai. TEL.: 944-9741 tarp 2:30 ir 5:30 val.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
BRAKE PRESS OPERATOR Looking for an experienced brake press operator. Capable of setting up Brake Press. Company benefits. Paid vacation. Call (312) 333-3761 An Equal Opportunity Employer

RENTING IN GENERAL
Nuomos
CICERO, 1410 SOUTH 49 AVE. ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ BUTAS
2 miegamieji. Gazu šildymas. Antrame aukšte iš kiemo pusės, suaugusiems. Galima apžiūrėti iki 3:30 po pietų, o vėliau skambinti TO 3-0609

šaitis — vicepirm., Jurgis Mikalonis — sekr., Birutė Tamulienė — išd., Alfonsas Nevardauskas — fin. sekr.

— Akt. Ona Knapkytė skaitys Jono Avyžiaus eiliuotą pasaką vaikams "Pramušgalvis mėškiukas" Pelkių Ziburėlio literatūrinėje valandėlėje per Margučio radiją šį ketvirtadienį, vasario 27 d., 5-6 val. vak.

— Rasa Smažytė, gyv. Hot Springs, Ark., yra Southwest aukšt. mokyklos garbės mokinėjų sąrašas.

— Marytė Aldonis iš Chicago pietvakarių, Sv. Teresės kolegijos, Winona, Minn., studentė, dalyvauja Don Gluck operos "Orfejus ir Euridike" pastatymuose. Ji taip pat priklauso chorui, baletui ir dramų grupėms. Ji yra Gintaro debutantė.

— Adv. J. J. Grigalius išrinktas Bostono Lietuvių Piliiečių Klubo Garbės direktoriumi. Organizacijai jis išbuvo 43 metus, iš jų 28 metus valdyboje įvairiose pareigose.

— Stud. Julė Grauslytė, Nashua, N. H., sumaniai pravedė Vasario 16 minėjimą, kurį su-ruošė šv. Kazliero parapija ir Balfo skyrius. Kalbėjo Vilko narys Algirdas Budreckis. Buvo renkamos aukos Amerikos Lietuvių Tarybai.

— Aleksas Gečas, Rochester, N. Y., išrinktas Lietuvių radijo klubo pirmininku, Raimundas Kiršteinis — vicepirm., stud. J. Krokytė — sekr., stud. R. Ilgūnaitė — išd., Liucija Laukaitienė — koordinatore. Ilgame- tis klubo pirm. Pranas Puidokas išrinktas Garbės pirmininku. Programa būna sekmadieniais 9 val. ryto iš stoties XXI-FM 91.5 banga.

— Inž. Antanas J. Rudis ir muz. Kazys Steponavičius - Stephens, kalbėdami Lietuvių radijo forume apie Pirmyn choro parengimus šį savaitgalį Marrijos aukšt. mokykloje ir apie jo įnašą Amerikos lietuvių tautinei sąmonei išlaikyti, prisiminti apie artėjančią Amerikos nepriklausomybės 200 m. sukaktį ir reikalą lietuviams prieš šios šventės prisidėti, žadėdami šiuo reikalu pilną kooperavimą idėjoms ir jų įgyvendinimui.

— Curie aukšt. mokyklos Ethnic studies departamentas globojo Lietuvos šventę — Salute to Lithuania Vasario 16 proga. Prie tinkamo pasisekimo prisidėjo dirba mokytojai: Phyllis Pečiūnas iš biologijos departamento, Adolfas Pohlis iš matematikos, Birutė Salduskas — kalbų, Danielius Bardauskis — biznio, patarėja Barbara Joncas ir ponja Anna Gudžiūnas. Daug padėjo vedėjo padėjėjas John Gelsomino ir mokytojai — Bernard Schwartz ir Virginia Daugherty. Visi mokiniai ne tik išgirdo apie Lietuvą, bet ir valgė lietuviško stiliaus priešpiečius. Lietuvių klubo pastangos jau buvo minėtos.

TRUMPAI

— Vasario 15 gimnazijoj baigiamuosius egzaminus laiko 5 abiturientai. Šiais metais įstojo 4 mokiniai ir dabar ten mokosi 72. Vėlykų atostogos prasidės kovo 21 d.

— Saulius Timukas baigė kriminalistikos mokslus Wisconsin universitete, Madison, Wis.

— Alfonsas Kontvis išrinktas Lon Beach, Cal., Lietuvių klubo pirmininku, Juozas Matijo-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIMS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - ĮŽRĖDĖJIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LIGA VERČIA PARDUOTI
2 apart. namus ir 2 gerai einantieji bizniai — taverna ir grožio salonas. Namai geriausiai stov. Daug pajamų. Kaina pagal susitarimą. Kreiptis:
4358 So. WESTERN AVE. CLUB ALDONA

LAIKAS GEREJA

ARTI KEDZIE prie parko 12 m. 2 butų po 5% kambarių mūras ir mūro garažas. Atskiri šildymai. \$44,000.

PAJAMOMS gražus bungalow Marquette Parke. 2 butai, 6 ir 3 kambariai. Gazu šildymas. 50 pėdų lotas. Garažas. \$21,800.

SVIESUS, DIDINGAS 16 m. 3 butu mūras ir mūro garažas. Atskiri šildymai. Alum. langai. 40 pėdų lotas. Marquette Parke. \$46,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Atskiri nauji gazu šildymai. Karpetai. Alum. langai. Arti ofiso. — \$28,500.

4 BUTŲ didelis mūras, neša 15% investuoto kapitalo. Platus lotas, atskiri gazu šildymai. Brighton Parke. \$30,000.

DIDELIS 5 KAMBARIŲ 2 aukštu 20 metų mūras, 1½ vonios. Sausas pušinis beismantas. Blokas i pietus nuo Marquette Parko ir Kedzie. — \$22,950.

2 AUKŠTU MŪRAS — pinigams rinkti. Marquette Parke. Dabar duoda pajamų apie \$8,000 metams. Vienas senutis negali prižiūrėti ir atiduoda už \$40,000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas. modernus vidui. 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke. \$45,000.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alum. langai. 60 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pajamų. Arti mūsų. \$77,000.

SIULO LIETUVIŲ KALBOS PAMOKAS

Lithuanian language classes for adults will be offered by Southwest College, 7500 South Pulaski Road, beginning March 7.

Registration for these Continuing Education - General Studies classes will be held from 3:00 P. M. to 8:00 P. M. February 26 and March 3, and from 10:00 A. M. to Noon and 5:00 P. M. to 9:00 P. M. on February 28. Registration will take place in the Southwest College Auditorium, Building 700.

There is a \$5.00 general fee for an adult education course, through which a student can earn one hour of college credit. Any adult 18 years of age or over may enroll, regardless of educational background. Classes will meet one evening a week for eight weeks.

For a schedule of classes, call the Southwest College Department of Continuing Education and Community Service at 735-3000. (Pr.)

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVAIRŲ DRAUDIMŲ, NAMŲ IR NEKILNAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS RUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

Federalinių ir valstybės pajamų mokesčių apskaitavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas pardavimas.
REAL ESTATE
Parasų pildijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo informacijos
INSURANCE
ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 St. (prie Sacramento) Tel. 436-7878

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: Rpublic 7-1941

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ.